

Tekst 1

Hannibal spreekt zijn mannen toe aan de Italische kant van de Alpen.

1 “Quocumque circumtuli oculos, plena omnia video animorum ac
2 roboris, veteranum peditem, generosissimarum gentium equites frenatos
3 infrenatosque, vos socios fidelissimos fortissimosque, vos,
4 Carthaginienses, cum ob patriam, tum ob iram iustissimam pugnatu-
5 ros. Inferimus bellum infestisque signis descendimus in Italiam, tanto audacius
6 fortiusque pugnaturi quam hostis, quanto maior spes, maior est animus
7 inferentis vim quam arcentis. Accendit praeterea et stimulat animos dolor,
8 iniuria, indignitas. Ad supplicium depoposcerunt me ducem primum,
9 deinde vos omnes qui Saguntum oppugnassetis; deditos ultimis
10 cruciatibus adfecturi fuerunt. Crudelissima ac superbissima gens sua
11 omnia sui-que arbitrii facit; cum quibus bellum, cum quibus pacem
12 habeamus, se modum imponere aequum censet. Circumscribit includitque
13 nos terminis montium fluminumque, quos non excedamus, neque eos,
14 quos statuit, terminos observat: “Ne transieris Hiberum; ne quid rei tibi sit
15 cum Saguntinis.” Ad Hiberum est Saguntum? “Nusquam te vestigio
16 moveris.” Parum est quod veterrimas provincias meas, Siciliam ac
17 Sardiniam, <ademisti>? Adimis etiam Hispanias et, si inde cessero, in
18 Africam transcendes. <Transcendes> autem? Transcendisse dico. Duos
19 consules huius anni, unum in Africam, alterum in Hispaniam miserunt.
20 Nihil usquam nobis relictum est nisi quod armis vindicarimus. Illis timidus
21 et ignavis esse licet, qui respectum habent, quos sua terra, suus ager per
22 tuta ac pacata itinera fugientes accipient: vobis necesse est fortibus viris
23 esse et, omnibus inter victoriam mortemve certa desperatione abruptis,
24 aut vincere aut, si fortuna dubitabit, in proelio potius quam in fuga
25 mortem oppetere. Si hoc [bene fixum] omnibus destinatum in animo est,
26 iterum dicam, vicistis; nullum contemptu m<ortis incitamentum> ad
27 vincendum homini ab dis immortalibus acrius datum est.”

Livius, Ab Urbe Condita 21.44